

Motie: 'Geef de jongeren een echte stem deel 2 (De lokale jeugdbudsman)'

'Als zij met mij meegaat, dan luisteren de hulpverleners tenminste naar mij.'

De raad van de gemeente Leeuwarden, in vergadering bijeen op 07-05-2025, behandelende de 'Kwartaalrapportage Jeugd'

Constateernde dat;

- Belangrijkste conclusie is van de uitwerking van de motie 'geef de jongeren een stem' is dat alles op papier (overeenkomsten/subsidieafspraken/kaders) allemaal goed is vastgelegd. Alleen de stap van papier naar praktijk nog steeds sterk verbeterd moet worden.
- Dat de verscheidenheid in meldpunten ervoor zorgt dat niet altijd duidelijk is voor jongeren en ouders welk meldpunt waarover gaat en waar ze moeten zijn;
- Jongeren hebben het recht om mee te praten en serieus te worden genomen. Dat volgt onder meer uit Artikel 12 van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind.
- Kinderen zich niet gehoord voelen uit onderzoek van Stichting het Vergeten Kind en 84% niet werd betrokken bij beslissingen, wat in strijd is met het Verdrag inzake de Rechten van het Kind.
- De Jeugdwet verplicht jongeren en ouders te informeren over wat vertrouwenspersonen en cliëntenondersteuners voor jongeren en ouders kunnen doen.
- Het gebrek aan inspraak, betrokkenheid en invloed van jongeren en ouders op gemeentelijk jeugdzorgbeleid recent nog eens benadrukt werd door het rapport «Participatie vanaf de Zijlijn» (2024) van de Nationale ombudsman en de Kinderombudsman.
- Er diverse amendementen zijn ingediend tijdens de behandeling van de 'Wet beschikbaarheid Jeugdzorg' op 1 april (Westerveld/Bruyning) die beogen om de stem van de jeugdigen aan wie jeugdhulp is of wordt geboden en hun ouders te waarborgen. Het waarborgen van deze stem dient ook te worden getoetst. En deze amendementen vrijwel allemaal zijn aangenomen.
- Jeanine in haar 'Boodschap aan de raad' aangaf dat er echt naar kinderen geluisterd moet worden en kinderen veel meer inspraak moeten hebben over hun jeugdzorg.

Overwegende dat;

- We alleen het bestaande pogen te optimaliseren en dat er niet echt iets radicaals verandert qua cultuur en houding/gedrag in de sector.
- Hoewel de jeugdigen binnen de jeugdzorg nu formeel wel een beroep kunnen doen op een vertrouwenspersoon hier ofwel niet genoeg gebruik gemaakt van wordt ofwel niet effectief genoeg is om verandering teweeg te brengen binnen de jeugdzorg.
- Dat door betrokkenheid van jongeren en ouders/verzorgers de kwaliteit van de jeugdzorg kan worden verbeterd en dat hierdoor ook het vertrouwen in het beleid toeneemt.
- Dat geen van de meldpunten echte doorzettingsmacht lijkt te hebben heeft als de zoektocht naar hulp of het uiten van klachten over de geboden zorg vastloopt.
- Er op dit moment binnen de ambtelijke organisatie iemand ontbreekt die juist zich met bovenstaande zaken bezig houdt om jongeren en ouders echt een stem te geven en jeugdzorginstellingen en GI's hierop controleert.

- Dat we als gemeente (en jeugdhulpregio) in lijn met de landelijke aanscherping door de TK onze nek echt durven uit te steken voor daadwerkelijk een betere positie van jongeren en zelfs koploper hierin willen worden.
- Zo'n doorbraak-ambitie ook goed past bij de achterliggende gedachte van wat EYC ons zou kunnen brengen.

Verzoekt het college:

- Te onderzoeken of bijvoorbeeld het aanstellen van een 'lokale/regionale jeugdbudsman' kan bijdragen aan het bereik en de impact van de vertrouwenspersoon en onafhankelijke clientondersteuning bij jeugdzorgaanbieders en GI's. Waarbij deze persoon de volgende taken zou kunnen hebben:
 - Zorgen dat artikel 12 van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind en de Jeugdwet (omtrent inspraak van de jongeren en toegang tot een vertrouwenspersoon) goed worden uitgevoerd bij jeugdzorgaanbieders en GI's.
 - Te inventariseren en te rapporteren aan SDF/Wethouder/Gemeenteraad in hoeverre de jongeren en ouders bij de jeugdzorgaanbieders en GI's de vertrouwenspersoon weten te vinden en er ook daadwerkelijk wat gedaan wordt met de aanbevelingen die zij neerleggen bij de vertrouwenspersoon en/of clientenondersteuner.
 - Leefklimaatonderzoeken uit te voeren bij diverse jeugdzorgaanbieders en GI's.
 - Jongeren te helpen bij het vinden van het juiste meldpunt, te informeren over de taken van een vertrouwenspersoon en onafhankelijke clientenondersteuner.
 - Samen te werken met onder andere Jeugdstem en Stichting het Vergeten Kind.
- Bij dit onderzoek te kijken of er juridisch bij de volgende ronde van aanbesteding in de contracten met alle jeugdzorgaanbieders en GI's vastgelegd kan worden dat deze 'lokale/regionale jeugdbudsman' ten allen tijde inzicht kan krijgen in hoeverre jongeren (en ouders) formeel eens stem krijgen over hun jeugdzorg en er ook wat gedaan wordt met hun aanbevelingen en ook met hen in gesprek kunnen gaan hierover.
- Ook juridisch te onderzoeken of ook de contracten vastgelegd kan worden dat de rapportages van de lokale jeugdbudsman er in het uiterste geval toe kunnen leiden dat het contract met de desbetreffende jeugdzorgaanbieder of GI kan worden beëindigd.
- Bij een positief onderzoek uiterlijk begin 2026 met een voorstel te komen dit lokaal/regionaal vorm te geven.

Johan Magré

Tiny Hoedemaker

D66 Leeuwarden

CDA Leeuwarden